

Opolski
Wojewódzki
Konservator
Zabytków

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu
ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
tel. 77 45 24 433, e-mail: biuro@wuozopole.pl
www.wuozopole.pl

Urząd Miasta Kędzierzyna-Koźle
KANCELARIA OGÓLNA

Wpl. dn. 30-12-2021
Złoty
Data
Podpis
Miejsce
Bil ewidencyjny

ZN.5142.527.2021.KO

Opole, dnia 29.12.2021 r.

Wpl. dn. 31-12-2021 5955
Wydział Gospodarki Nieruchomościami
Urząd Miasta Kędzierzyna-Koźle

Pozwolenie nr 1154/N/2021

Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt. 1, ust 3, art. 6 ust. 1 pkt 1 litera c, art. 7 pkt 1, art. 37 c, art. 89 pkt 2 i art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. - Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań archeologicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2021 r., poz. 81), a także art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. - Dz.U. z 2021 r., poz. 735),

po rozpatrzeniu wniosku Gminy Kędzierzyn-Koźle, ul. G. Piramowicza 32, 47-200 Kędzierzyn-Koźle, wpływ do tut. Urzędu w dniu 30.09.2021 r., uzupełniony w dniu 01.12.2021 r., w sprawie udzielenia pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac konserwatorskich pieca krematoryjnego znajdującego się w budynku krematorium położonym przy ul. Spacerowej w Kędzierzynie-Koźlu, wpisanego do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr 2059/80 decyzją z dnia 31.12.1980 r.,

**Opolski Wojewódzki Konservator Zabytków
pozwala**

na prowadzenie prac konserwatorskich pieca krematoryjnego znajdującego się w budynku krematorium w Sławięcicach, przy ul. Spacerowej w Kędzierzynie-Koźlu, według programu prac konserwatorskich autorstwa dyplomowanej konserwator dzieł sztuki mgr Agnieszki Waszkiewicz pn. „Program prac konserwatorskich, piec krematoryjny w obozie pracy Blechhammer” z 2021 r., uzgodnionego pod nr ZN.5142.527.2021.KO.

Warunki konserwatorskie:

- 1) Po oczyszczeniu pieca z wtórnych powłok malarskich należy zwołać komisję konserwatorską w celu oceny stanu zachowania warstwy oryginalnej oraz określenia dalszego postępowania i jej ewentualnej ekspozycji;
- 2) Szalunek fundamentu należy wykonać z desek drewnianych, sposób opracowania powierzchni wylewki betonowej powinien nawiązywać do oryginału.
- 3) Kierowanie pracami konserwatorskimi i restauratorskimi należy powierzyć osobie spełniającej wymagania o których mowa w art. 37 a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

- 4) Przekazanie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, nie później niż w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany lub przed dniem rozpoczęcia prac, imię nazwisko, adres oraz dokumenty potwierdzające kwalifikacje, o których mowa w art. 37 a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, osoby kierującej pracami konserwatorskimi i restauratorskimi, a także oświadczenie ww. osoby o przejściu obowiązku kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi,
- 5) Przed przystąpieniem do prac należy powiadomić Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pisemnie, przynajmniej na trzy dni przed ich rozpoczęciem,
- 6) Należy niezwłocznie zawiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac,
- 7) Dokonanie odbioru końcowego prac z udziałem OWKZ.

Niniejsze pozwolenie posiada termin ważności do 31 grudnia 2023 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Uzasadnienie:

Gmina Kędzierzyn-Koźle z siedzibą przy ul. G. Piramowicza 32, 47-200 Kędzierzyn-Koźle, złożyła do tut. Urzędu w dniu 30.09.2021 r. wniosek w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich pieca krematoryjnego znajdującego się w budynku krematorium położonym przy ul. Spacerowej w Kędzierzynie-Koźlu. Tytuł prawny do nieruchomości będącej w posiadaniu Gminy Kędzierzyn-Koźle ujawniony jest w księdze wieczystej nr OP1K/00061883/9. Do wniosku załączono program prac konserwatorskich autorstwa dyplomowanych konserwatorów dzieł sztuki mgr Agnieszki Waszkiewicz oraz mgr Waldemara Waszkiewicza pn. „Program prac konserwatorskich, piec krematoryjny w obozie pracy Blechhammer” z 2021 r.

Budynek krematorium zlokalizowany przy ul. Spacerowej w Kędzierzynie-Koźlu wpisany jest do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr pod nr 2059/80 decyzją z dn. 31.12.1980 r. W decyzji o wpisie do rejestru przedmiotowy obiekt opisany jest jako „Budynek krematorium w Sławięcicach – prostokątny, murowany, nakryty płaskim dachem z ceglanym kominem, z prostokątnymi, okratowanymi otworami okiennymi. Wewnątrz drewniana więźba dachowa, w środku pomieszczenia piec krematoryjny. Na zewnętrznej ścianie budynku pośrodku kamienna tablica z napisem „Miejsce uświęcone krwią ofiar poległych za wolność”.

Załączony program prac konserwatorskich przewidywał oczyszczenie powierzchni pieca z luźnych zanieczyszczeń oraz rdzy, usunięcie wtórnych przemalowań, zahamowanie procesów korozji elementów metalowych, odtworzenie pierwotnej kolorystyki elementów metalowych pieca, wymianę skorodowanych kątowników podstawy obudowy pieca oraz metalowych dolnych płycin ścian bocznych pieca na nowe, naprawę zniszczonego fundamentu pod piecem, a także zabezpieczenie wlotu komina przed opadami atmosferycznymi. Na podstawie analizy zakresu prac oraz proponowanych metod konserwatorskich ustalono, iż wskazane w programie prac konserwatorskich działania obejmujące wymianę skorodowanych kątowników podstawy obudowy pieca oraz metalowych dolnych płycin ścian bocznych pieca na nowe nie mogą zostać dopuszczone

do realizacji, bowiem spowodują uszczerbek dla wartości historycznej i naukowej zabytku. Dla zachowania ww. wartości niezbędne było ograniczenie współczesnych ingerencji w substancję zabytku do niezbędnych zabiegów konserwatorskich, powstrzymujących procesy korozyjne obiektu. Wymiana metalowych kątowników i dolnych partii metalowej obudowy pieca na nowe doprowadziłaby do uszczuplenia wartości zabytku, poprzez bezpowrotną utratę autentycznej tkanki obiektu. Piec krematoryjny stanowi świadectwo historii, a jego wartość historyczna uzależniona jest od stopnia zachowania oryginalnej materii. Piec krematoryjny jako dokument historii powinien nosić ślady przeszłości i wynikające z tego ślady zniszczeń. Stąd działania organu ochrony zabytków zmierzające do zapobieżenia wykonania zabiegów zniekształcających i fałszujących wartość dokumentarną i emocjonalną zabytku. Przez wzgląd na ochronę wartości historycznej oraz autentyzmu przedmiotowego obiektu koniecznym było ograniczenie przedstawionych w programie działań do przeprowadzenia konserwacji zachowawczej pieca bez wymiany oryginalnych elementów konstrukcyjnych pieca na nowe. Pismem z dnia 27.10.2021 r. tutejszy organ na podstawie art. 10 § 1 oraz art. 81 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.), zawiadomił stronę o zakończeniu postępowania administracyjnego w powyższej sprawie oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy, zgłoszenia uwag, wniosków i dowodów w tej sprawie. Po ustaleniach poczynionych z autorem programu prac konserwatorskich, w dniu 01.12.2021 r. do tut. urzędu wpłynęła dokumentacja pn. „Program prac konserwatorskich, piec krematoryjny w obozie pracy Blechhammer” z 2021 autorstwa mgr Agnieszki Waszkiewicz.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 36 ust. 1 pkt 1, ust 3 zgodnie z którym pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Pozwolenia, o którym mowa w ust. 1 mogą określać warunki, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku. W myśl art. 4 pkt 1 i 2 ww. ustawy ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków.

Analiza przesłanego w dniu 01.12.2021 r. „Programu prac konserwatorskich, piec krematoryjny w obozie pracy Blechhammer” autorstwa mgr Agnieszki Waszkiewicz wykazała, iż w zakresie planowanej inwestycji jest przeprowadzenie zabiegów konserwatorskich pieca krematoryjnego znajdującego się w budynku krematorium położonego przy ul. Spacerowej w Kędzierzynie-Koźlu. W ramach prac przewidziano oczyszczenie ręczne elementów metalowych pieca z luźnych farb oraz rdzy, usunięcie wtórnych przemalowań metodami chemicznymi, zahamowanie procesów korozji elementów metalowych, a także odtworzenie pierwotnej kolorystyki elementów metalowych pieca. Przewidziano również wymianę zdegradowanego betonu na obrzeżach, pod metalową obudową pieca oraz zabezpieczenie wlotu komina przed opadami atmosferycznymi. Z zakresu prac konserwatorskich usunięto wymianę skorodowanych kątowników podstawy obudowy pieca oraz metalowych dolnych płyt ścian bocznych pieca na nowe, opisano szczegółowo sposób naprawy zniszczonego fundamentu pod piecem, a także załączono dodatkowy rysunek techniczny obrazujący zabezpieczenie wlotu komina przed opadami atmosferycznymi.

Przedstawione rozwiązania są prawidłowe i pozwalają na wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich. Planowane działania mają na celu powstrzymanie procesu korozji elementów metalowych pieca, a tym samym utrwalenie substancji zabytkowej obiektu.

Mając na względzie ochronę autentyczności przedmiotowego zabytku ustalono, iż po oczyszczeniu pieca z wtórnych powłok malarskich należy zwołać komisję konserwatorską w celu oceny stanu zachowania warstwy oryginalnej, określenia dalszego postępowania i jej ewentualnej ekspozycji. Szalunek fundamentu należy wykonać z desek drewnianych, sposób opracowania powierzchni wylewki powinien nawiązywać do oryginału. Dokumentarny i upamiętniający charakter zabytku wymaga szczególnej dbałości o zachowanie autentycznej formy i tkanki zabytku.

Biorąc powyższe pod uwagę, przy zachowaniu ww. warunków konserwatorskich, planowane działania według dokumentacji pn. „Program prac konserwatorskich, piec krematoryjny w obozie pracy Blechhammer” autorstwa mgr Agnieszki Waszkiewicz z 2021 r. mogą zostać zrealizowane. Zgodnie z treścią przytoczonego uzasadnienia orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 i 2 k.p.a.).

Handwritten signature in blue ink over a red stamp. The stamp text reads: 'OPOLSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW' and 'Ezber Wójcik'.

Pouczenie :

Inwestor i wykonawca zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz z cytowanego wyżej rozporządzenia, w szczególności :

- 1) Uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.
- 2) OWKZ wstrzymuje wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo ;
- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia OWKZ na prowadzenie wstrzymanych prac przy zabytku, albo ;
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin ich wykonania.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), OWKZ wydaje pozwolenie na wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

3) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisany do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), OWKZ wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo ;
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazywany sposób, w określonym terminie.

4) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 2) lit. a) i c) oraz w punkcie 3).

5) Wykonawca zobowiązany jest prowadzić dziennik budowy (w myśl przepisów Prawa budowlanego).

6) Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

7) Osoba, która bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisany do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 złotych (art. 107 d, ust. 1,2,5 ustawy).

8) Pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust.2.

9) Wnioskodawca winien przekazać Opolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Opolu imię, nazwisko i adres osoby kierującej pracami restauratorskimi wraz z dokumentami potwierdzającymi posiadanie przez tą osobę kwalifikacji, o których mowa w art. 37 a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac.

Otrzymuje (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

1. Gmina Kędzierzyn-Koźle, ul. G. Piramowicza 32, 47-200 Kędzierzyn-Koźle.

Do wiadomości:

2. Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu, Pl. Wolności 12 , 47-220 Kędzierzyn-Koźle.

aa

